

Wtorek, 14 lutego 2023 r.

P9_TA(2023)0035

Umowa o dobrowolnym partnerstwie UE-Gujana: egzekwowanie prawa, zarządzanie i handel w dziedzinie leśnictwa oraz handel produktami z drewna wprowadzanymi na terytorium UE

Rezolucja nieustawodawcza Parlamentu Europejskiego z dnia 14 lutego 2023 r. w sprawie wniosku dotyczącego decyzji Rady w sprawie zawarcia Umowy o dobrowolnym partnerstwie pomiędzy Unią Europejską a Kooperacyjną Republiką Gujany dotyczącej egzekwowania prawa, zarządzania i handlu w dziedzinie leśnictwa oraz handlu produktami z drewna wprowadzanymi na terytorium Unii Europejskiej (09272/2022 – C9-0432/2022 – 2022/0142M(NLE))

(2023/C 283/18)

Parlament Europejski,

- uwzględniając wniosek Komisji dotyczący decyzji Rady z dnia 10 maja 2022 r. w sprawie zawarcia Umowy o dobrowolnym partnerstwie pomiędzy Unią Europejską a Kooperacyjną Republiką Gujany dotyczącej egzekwowania prawa, zarządzania i handlu w dziedzinie leśnictwa oraz handlu produktami z drewna wprowadzanymi na terytorium Unii Europejskiej (COM(2022)0200),
- uwzględniając projekt decyzji Rady w sprawie zawarcia Umowy o dobrowolnym partnerstwie pomiędzy Unią Europejską a Kooperacyjną Republiką Gujany dotyczącej egzekwowania prawa, zarządzania i handlu w dziedzinie leśnictwa oraz handlu produktami z drewna wprowadzanymi na terytorium Unii Europejskiej (09272/2022),
- uwzględniając projekt Umowy o dobrowolnym partnerstwie pomiędzy Unią Europejską a Kooperacyjną Republiką Gujany dotyczącej egzekwowania prawa, zarządzania i handlu w dziedzinie leśnictwa oraz handlu produktami z drewna wprowadzanymi na terytorium Unii Europejskiej (09271/2022),
- uwzględniając wniosek o wyrażenie zgody przedstawiony przez Radę zgodnie z art. 207 ust. 3 akapit pierwszy i art. 207 ust. 4 akapit pierwszy w związku z art. 218 ust. 6 akapit pierwszy lit. a) ppkt (v) oraz art. 218 ust. 7 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (C9-0432/2022),
- uwzględniając rozporządzenie Rady (WE) nr 2173/2005 z dnia 20 grudnia 2005 r. w sprawie ustanowienia systemu zezwoleń na przywóz drewna do Wspólnoty Europejskiej FLEGT ⁽¹⁾ (rozporządzenie FLEGT),
- uwzględniając rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 995/2010 z dnia 20 października 2010 r. ustanawiające obowiązki podmiotów wprowadzających do obrotu drewno i produkty z drewna ⁽²⁾ (unijne rozporządzenie w sprawie drewna),
- uwzględniając komunikat Komisji z dnia 11 grudnia 2019 r. w sprawie Europejskiego Zielonego Ładu (COM(2019)0640) oraz swoją rezolucję w tej sprawie z dnia 15 stycznia 2020 r. ⁽³⁾,
- uwzględniając porozumienie przyjęte podczas 21. Konferencji Stron Ramowej Konwencji Narodów Zjednoczonych w sprawie Zmian Klimatu (COP21) w Paryżu w dniu 12 grudnia 2015 r. (porozumienie paryskie),
- uwzględniając cele zrównoważonego rozwoju ONZ,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 16 września 2020 r. w sprawie roli UE w ochronie i odtwarzaniu światowych lasów ⁽⁴⁾,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 22 października 2020 r. zawierającą zalecenia dla Komisji w sprawie unijnych ram prawnych mających na celu zatrzymanie i odwrócenie globalnego wylesiania spowodowanego przez UE ⁽⁵⁾,

⁽¹⁾ Dz.U. L 347 z 30.12.2005, s. 1.

⁽²⁾ Dz.U. L 295 z 12.11.2010, s. 23.

⁽³⁾ Dz.U. C 270 z 7.7.2021, s. 2.

⁽⁴⁾ Dz.U. C 385 z 22.9.2021, s. 10.

⁽⁵⁾ Dz.U. C 404 z 6.10.2021, s. 175.

Wtorek, 14 lutego 2023 r.

- uwzględniając komunikat Komisji z dnia 21 maja 2003 r. zatytułowany „Egzekwowanie prawa, zarządzanie i handel w dziedzinie leśnictwa (FLEGT): wniosek dotyczący planu działania UE” (COM(2003)0251) oraz plan prac dotyczący jego realizacji w latach 2018–2022,
  - uwzględniając wniosek Komisji dotyczący rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 17 listopada 2021 r. w sprawie udostępniania na rynku unijnym i wywozu z Unii niektórych towarów i produktów związanych z wylesianiem i degradacją lasów oraz uchylecia rozporządzenia (UE) nr 995/2010 (COM(2021)0706) (rozporządzenie w sprawie wylesiania),
  - uwzględniając swoje stanowisko z dnia 14 lutego 2023 r. ⁽⁶⁾ w sprawie projektu decyzji Rady,
  - uwzględniając art. 105 ust. 2 Regulaminu,
  - uwzględniając opinię przedstawioną przez Komisję Rozwoju,
  - uwzględniając sprawozdanie Komisji Handlu Międzynarodowego (A9-0018/2023),
- A. mając na uwadze, że w listopadzie 2018 r. UE i Gujana zakończyły negocjacje w sprawie Umowy o dobrowolnym partnerstwie dotyczącej egzekwowania prawa, zarządzania i handlu w dziedzinie leśnictwa (FLEGT); mając na uwadze, że 10 marca 2022 r. Gujana i UE uzgodniły zaktualizowane ramy wspólnego wdrożenia – szczegółowy plan wdrożenia umowy o dobrowolnym partnerstwie, którego celem jest poprawa gospodarki leśnej i zapewnienie nadzoru nad handlem legalnym drewnem;
- B. mając na uwadze, że około 84 % powierzchni Gujany pokrywają lasy; mając na uwadze, że odpowiada to około 18 mln akrów; mając na uwadze, że Gujana zajmuje drugie miejsce na świecie pod względem ilości zasobów węgla w ekosystemach leśnych na mieszkańca, a według szacunków w jej lasach składowane jest 21,8 mld ton dwutlenku węgla; mając na uwadze, że około 13 % lasów Gujany oficjalnie uznano za indiańskie grunty wiejskie; mając na uwadze, że większość powierzchni Gujany stanowi wilgotny ekoregion leśny;
- C. mając na uwadze, że od 1996 r. podejmowane są starania o przekształcanie lasów, a roczny wskaźnik wylesiania w Gujanie jest bardzo niski i wynosi średnio około 0,06 %;
- D. mając na uwadze, że Gujana charakteryzuje się jednym z najwyższych poziomów bioróżnorodności na świecie; mając na uwadze, że według szacunków w lasach Gujany żyje około 8 000 gatunków roślin i ponad 1 000 gatunków kręgowców lądowych; mając na uwadze, że około 5 % wszystkich gatunków roślin uważa się za endemiczne dla Gujany;
- E. mając na uwadze, że nielegalne górnictwo i nielegalne pozyskiwanie drewna nadal stanowią problem w Gujanie, ponieważ praktyki te niszczą lasy w tym kraju; mając na uwadze, że powodem wylesiania w Gujanie są najczęściej pożary (50 %) i górnictwo (41 %), zarówno legalne, jak i nielegalne; mając na uwadze, że chociaż przekształcenia na potrzeby rolnictwa odpowiadają jedynie za około 5 % wylesiania, stanowi to jednak powód do obaw;
- F. mając na uwadze, że główne rodzaje działalności gospodarczej w Gujanie to rolnictwo, wydobywanie boksytu i złota, pozyskiwanie drewna, wydobywanie minerałów i rybołówstwo; mając na uwadze, że szacuje się, iż przemysł leśny Gujany odpowiada za mniej niż 2 % PKB, przy czym oczekuje się, że liczba ta jeszcze bardziej się zmniejszy z powodu szybkiego wzrostu sektora naftowego od 2015 r., kiedy to na wodach terytorialnych Gujany odkryto duże rezerwy ropy naftowej;
- G. mając na uwadze, że sektor leśny istotnie przyczynia się do wzrostu gospodarczego Gujany i zatrudnia około 20 000 osób, głównie na obszarach wiejskich; mając na uwadze, że lasy Gujany odpowiadają za 2 % PKB i 6 % całkowitego zatrudnienia; mając na uwadze, że umowa o dobrowolnym partnerstwie zwiększyłaby potencjał sektora leśnego poprzez tworzenie nowych miejsc pracy oraz przyczynianie się do zrównoważonego wzrostu gospodarczego kraju;

⁽⁶⁾ Teksty przyjęte w tym dniu, P9_TA(2023)0034.

Wtorek, 14 lutego 2023 r.

- H. mając na uwadze, że wielkość handlu drewnem między Gujaną a UE jest nieznaczną – w 2018 r. zaledwie 8 % drewna wywożonego z Gujany trafiło do Europy, z czego jedynie połowa do UE; mając na uwadze, że największymi ogólnymi partnerami handlowymi Gujany są kolejno Stany Zjednoczone i Singapur; mając na uwadze, że największym rynkiem eksportowym drewna jest region Azji i Pacyfiku; mając na uwadze, że umowa o dobrowolnym partnerstwie może otworzyć przed Gujaną większe możliwości wywozu do UE i na nowe rynki, zwiększając szanse rozwojowe tego kraju;
- I. mając na uwadze, że w maju 2016 r. Gujana ratyfikowała porozumienie paryskie i podjęła w swoim zmienionym, ustalonym na szczeblu krajowym wkładzie szereg zobowiązań dotyczących zrównoważonego leśnictwa, takich jak ochrona dodatkowych 2 mln hektarów lasów;
- J. mając na uwadze, że w celu poprawy dobrobytu swoich obywateli Gujana musi przezwyciężyć szereg wyzwań, takich jak walka z ubóstwem, nierównościami i dyskryminacją, zwłaszcza wobec osób LGBTI i ludów tubylczych, a także walka z korupcją oraz polaryzacją rasową i etniczną oraz przemocą, które wciąż są powodem do niepokoju;
- K. mając na uwadze, że Gujana zobowiązała się udostępnić środki finansowe na wsparcie wdrażania umowy o dobrowolnym partnerstwie; mając na uwadze, że UE, Norwegia i Zjednoczone Królestwo również zobowiązały się do zapewnienia dodatkowych środków na ten cel;
- L. mając na uwadze, że celem umowy o dobrowolnym partnerstwie jest zapewnienie, aby wszystkie dostawy drewna i produktów z drewna z Gujany przeznaczone na rynek UE były zgodne z gujańskim systemem zapewniania legalności drewna (GTLAS) i tym samym kwalifikowały się do objęcia zezwoleniem FLEGT; mając na uwadze, że drewno przeznaczone na rynek krajowy oraz na wszystkie rynki eksportowe również będzie musiało być zgodne z GTLAS;
- M. mając na uwadze, że umowa o dobrowolnym partnerstwie obejmuje pięć obowiązkowych produktów z drewna na mocy rozporządzenia FLEGT – bale, tarcice, podkłady kolejowe, sklejki i okleinę – a także drewno poddane obróbce, pale i słupy oraz wyroby stolarskie i ciesielskie;
- N. mając na uwadze, że zgodnie z wnioskiem Komisji dotyczącym rozporządzenia w sprawie wylesiania drewno objęte zezwoleniem FLEGT przywożone do UE automatycznie spełnia wymóg legalności;
- O. mając na uwadze, że umowa o dobrowolnym partnerstwie przewiduje utworzenie Wspólnego Komitetu ds. Monitorowania i Przeglądu, odpowiedzialnego za wdrażanie i monitorowanie tej umowy;
- P. mając na uwadze, że cel i oczekiwane korzyści umów o dobrowolnym partnerstwie dotyczących FLEGT wykraczają poza ułatwianie handlu legalnym drewnem, ponieważ mają one również doprowadzić do systemowych zmian w zarządzaniu lasami, egzekwowaniu prawa, przejrzystości i włączania różnych zainteresowanych stron w proces decyzyjny w zakresie polityki (w szczególności organizacji społeczeństwa obywatelskiego, organizacji pracowników i społeczności tubylczych), a także sprzyjać integracji gospodarczej oraz poszanowaniu międzynarodowych celów zrównoważonego rozwoju;
- Q. mając na uwadze, że ze współpracy korzystają kraje na całym świecie, które mają uregulowane rynki przywozu legalnego drewna lub dążą do ich uregulowania; mając na uwadze, że w walce z wylesianiem i w promowaniu długoterminowego bezpieczeństwa prawnego przedsiębiorstw i konsumentów najskuteczniejsze byłyby wspólne normy międzynarodowe;
1. zdecydowanie popiera zakończenie negocjacji w sprawie umowy o dobrowolnym partnerstwie dotyczącej FLEGT między UE a Gujaną; uznaje, że umowa ta ma ogromne znaczenie dla tego kraju, a także może doprowadzić do zacieśnienia stosunków handlowych między UE a Gujaną; uważa, że pomyślnie wynegocjowanie tej umowy o dobrowolnym partnerstwie pokazuje znaczenie delegatur Unii w państwach trzecich i zagwarantuje, że tylko legalnie pozyskane drewno będzie przywożone z Gujany do UE, będzie promować praktyki zrównoważonej gospodarki leśnej i zrównoważony handel legalnie wyprodukowanym drewnem, poprawi zarządzanie lasami, egzekwowanie prawa (w tym obowiązki w zakresie pracy, bezpieczeństwa i higieny pracy), przestrzeganie praw człowieka, przejrzystość, rozliczalność i odporność instytucjonalną w Gujanie oraz ochronę różnorodności biologicznej, a także przyczyni się do realizacji celów zrównoważonego rozwoju, jednocześnie zacieśniając relacje handlowe między Gujaną a UE;
  2. przyznaje, że pełne wdrożenie i egzekwowanie umowy o dobrowolnym partnerstwie będzie długotrwałym procesem wymagającym przyjęcia szeregu przepisów oraz odpowiednich zdolności administracyjnych i wiedzy fachowej w celu zapewnienia jej wdrożenia i egzekwowania;

Wtorek, 14 lutego 2023 r.

3. z zadowoleniem przyjmuje wysoki poziom uczestnictwa zainteresowanych stron w całym procesie negocjacji; podkreśla, że etap wdrażania i monitorowania wymaga prawdziwych konsultacji i zaangażowania wielu zainteresowanych stron, w tym znaczącego udziału społeczeństwa obywatelskiego, przedstawicieli biznesu, organizacji pracowniczych oraz społeczności lokalnych i tubylczych w procesie decyzyjnym, co gwarantuje poszanowanie praw własności gruntów oraz zasady dobrowolnej, uprzedniej i świadomej zgody; przypomina o potrzebie zwiększenia przejrzystości i zapewnienia skutecznego publicznego ujawniania informacji i terminowego udostępniania dokumentów ludom lokalnym i tubylczym;
4. wzywa Komisję i delegaturę UE w Gujanie do zapewnienia wystarczającego wsparcia w zakresie budowania zdolności oraz wsparcia logistycznego i technicznego w ramach obecnych i przyszłych instrumentów współpracy na rzecz rozwoju, aby umożliwić Gujanie wypełnienie zobowiązań wynikających z umowy o dobrowolnym partnerstwie;
5. wyraża zadowolenie z niedawnego przyjęcia ram wspólnego wdrożenia i wzywa rząd Gujany, aby stosował podejście oparte na konkretności, terminowości i mierzalności;
6. podkreśla, że należy rozwijać partnerstwa i mechanizmy współpracy, aby wspólnie zająć się wszystkimi aspektami gospodarki leśnej, w tym w odniesieniu do wymiany informacji;
7. z zadowoleniem przyjmuje dotychczasowe wysiłki Gujany na rzecz zwiększenia przejrzystości i oczekuje dalszej pozytywnej współpracy w walce z nielegalnym pozyskiwaniem drewna; podkreśla, że złe zarządzanie i korupcja w sektorze leśnictwa przyspieszają nielegalny wyrąb i degradację lasów; uznaje zaangażowanie i wolę polityczną Gujany w odniesieniu do należytego zarządzania lasami; podkreśla, że sukces umowy o dobrowolnym partnerstwie dotyczącej FLEGT zależy również od zwalczania oszustw i korupcji w całym łańcuchu dostaw drewna; wzywa rząd Gujany, aby udoskonalił gromadzenie danych w celu poprawy wdrażania systemu identyfikowalności oraz by nadal działał na rzecz powstrzymania powszechnej korupcji i zajął się innymi czynnikami napędzającymi nielegalne pozyskiwanie drewna i degradację lasów, ze szczególnym uwzględnieniem organów celnych i innych organów, które będą odgrywały decydującą rolę we wdrażaniu i egzekwowaniu umowy o dobrowolnym partnerstwie; podkreśla konieczność położenia kresu bezkarności w sektorze leśnym przez ochronę obrońców praw człowieka i sygnalistów zajmujących się ochroną środowiska oraz przez zapewnienie skutecznych środków zaradczych w przypadku naruszeń praw człowieka; w tym kontekście z zadowoleniem przyjmuje ratyfikację porozumienia z Escazú przez Gujanę i podkreśla potrzebę zagwarantowania pełnego uznania praw własności gruntów społeczności lokalnych i ludów tubylczych, zwłaszcza społeczności indiańskich, w tym w odniesieniu do górnictwa;
8. z zadowoleniem przyjmuje fakt, że proces negocjowania umowy o dobrowolnym partnerstwie pozwolił sektorom na określenie wspólnych celów i priorytetów w zakresie pracy na rzecz zrównoważonej gospodarki leśnej i współpracy handlowej, a także stanowi dla społeczności ważną okazję do partycypacyjnego zarządzania lasami na szczeblu lokalnym, społecznościowym i regionalnym, a nawet na szczeblu krajowym lub federalnym;
9. podkreśla, że umowa o dobrowolnym partnerstwie stanowi doskonałą okazję, by pobudzić tworzenie miejsc pracy w sektorze leśnym; podkreśla, że praktyki gospodarki leśnej i handel legalnie wyprodukowanym drewnem powinny być zrównoważone pod względem społecznym i gospodarczym, aby zagwarantować, że bezpośrednio lub pośrednio zaangażowane osoby mogą czerpać korzyści z handlu;
10. wzywa do włączenia analizy dotyczącej płci w główny nurt wszystkich działań i projektów związanych z wdrażaniem umowy o dobrowolnym partnerstwie; wzywa do przeprowadzenia ilościowej i jakościowej analizy posiadania gruntu, własności aktywów i włączenia finansowego w sektorach, na które ma wpływ handel, przy czym analiza ta powinna również uwzględniać kryterium płci; wzywa Komisję do wspierania tych wysiłków za pomocą zasobów technicznych i ludzkich;
11. zwraca się do Komisji, by regularnie składała Parlamentowi sprawozdania z wdrażania umowy, w tym na temat prac Wspólnego Komitetu ds. Monitorowania i Przeglądu, aby umożliwić podjęcie świadomej decyzji w momencie przedstawienia aktu delegowanego upoważniającego do akceptacji zezwoleń FLEGT; podkreśla w związku z tym, że należy promować nowe umowy o dobrowolnym partnerstwie z dodatkowymi partnerami; wzywa Komisję do przeprowadzenia wyczerpującej oceny wpływu umowy o dobrowolnym partnerstwie i przyszłego rozporządzenia w sprawie wylesiania na pracowników i drobnych producentów w sektorze leśnym i innych powiązanych sektorach, na które wzmoczone kontrole i weryfikacje pozyskiwania drewna będą miały wpływ;
12. podkreśla potrzebę uwzględnienia regionalnego wymiaru nielegalnego pozyskiwania drewna, jego transportu, obróbki i handlu nim w całym łańcuchu dostaw; wzywa do włączenia tej kwestii do procesu oceny umowy o dobrowolnym partnerstwie;

Wtorek, 14 lutego 2023 r.

13. uważa, że UE odgrywa istotną rolę pod względem poprawy zarówno podaży, jak i popytu w zakresie drewna, aby odrzucać nielegalnie wyprodukowane drewno oraz wspierać kraje eksportujące w ich wysiłkach na rzecz zwalczania nielegalnego pozyskiwania drewna i korupcji, które prowadzą do niszczenia ich lasów, zmiany klimatu i łamania praw człowieka; uznaje, że umowy o dobrowolnym partnerstwie nadal będą stanowić ważne ramy prawne zarówno dla UE, jak i dla jej krajów partnerskich w związku z nowym wnioskiem dotyczącym rozporządzenia w sprawie wylesiania; podkreśla, że było to możliwe dzięki dobrej współpracy i zaangażowaniu zainteresowanych krajów partnerskich; wspiera Komisję w poszukiwaniu dodatkowych potencjalnych partnerów dla przyszłych umów o dobrowolnym partnerstwie dotyczących FLEGT;

14. przypomina, że zrównoważone i sprzyjające włączeniu społecznemu gospodarka leśna i zarządzanie lasami są niezbędne do osiągnięcia celów określonych w Agendzie na rzecz zrównoważonego rozwoju 2030 i porozumieniu paryskim, szczególnie za pośrednictwem wkładów ustalonych na poziomie krajowym; przypomina o wpływie górnictwa jako jednego z głównych czynników ubytku powierzchni lasów tropikalnych, powodującego znaczną erozję i zanieczyszczenie gleby, większe rozdrobnienie lasów oraz zanieczyszczenie rzek i strumieni rtęcią; zauważa, że Gujana rozwija swój przemysł naftowy, gazowy i górniczy; wzywa rząd Gujany do dalszych działań, aby ograniczyć nielegalną działalność wydobywczą; z zaniepokojeniem zauważa brak spójności między regulacjami w sektorze leśnym a regulacjami w sektorze górniczym; z zadowoleniem przyjmuje dalsze porozumienia uzupełniające dobrowolną umowę o partnerstwie dotyczącą FLEGT o kwestie środowiskowe;

15. podkreśla, że powodzenie całej inicjatywy dotyczącej FLEGT zależy m.in. od ochrony obrońców praw człowieka i sygnalistów zajmujących się środowiskiem, od zwiększenia zdolności małych i średnich przedsiębiorstw (MŚP) do prowadzenia działalności zgodnie z prawem oraz od zagwarantowania skutecznej ochrony gruntów i pełnego uznania zwyczajowych praw społeczności lokalnych i tubylczych, zwłaszcza społeczności indiańskich, w tym prawa do udzielenia lub odmowy wyrażenia zgody na wyrąb drewna na ich terytorium w ramach sprawiedliwości społecznej; zaznacza, że UE powinna wykorzystywać tradycyjną wiedzę ludów tubylczych i innych społeczności lokalnych na temat zrównoważonej gospodarki leśnej; przypomina w związku z tym, że należy zapobiegać nakładaniu jakichkolwiek dodatkowych obciążeń administracyjnych na MŚP i zapewniać im pomoc prawną, aby zapewnić przestrzeganie przez nie nowych międzynarodowych umów, instrumentów i dokumentów dotyczących środowiska;

16. zobowiązuje swoją przewodniczącą do przekazania niniejszej rezolucji Radzie i Komisji, jak również rządów i parlamentom państw członkowskich oraz Kooperacyjnej Republiki Gujany.